

ΓΕΡΜΑΝΟΑ
Ο
ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΑΤΡΩΝ.

ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
ΤΟΥ ΛΑΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Διακόψαντες την δημοσίευσιν της
Βιβλιοθήκης του Λαού, μέχρις ού
επαναλάβωμεν ταύτην, θέλομεν δη-
μοσιεύσει τινα παραρτήματα.

Δ. ΑΙΝΙΑΝ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
147
ΙΩ. ΣΙΑΧΟΓΙΑΝΝΗ

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΒΗΧΑΣ
ΓΕΟΡΓ. ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΑΘΗΝΗΣΙΝ,
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΑΘΗΝΑΣ.

(Κατὰ τὴν ὁδὸν Κολοκοτρώνη, ἀριθ. 128)

1854.

GER

1911

THE

THE

1911

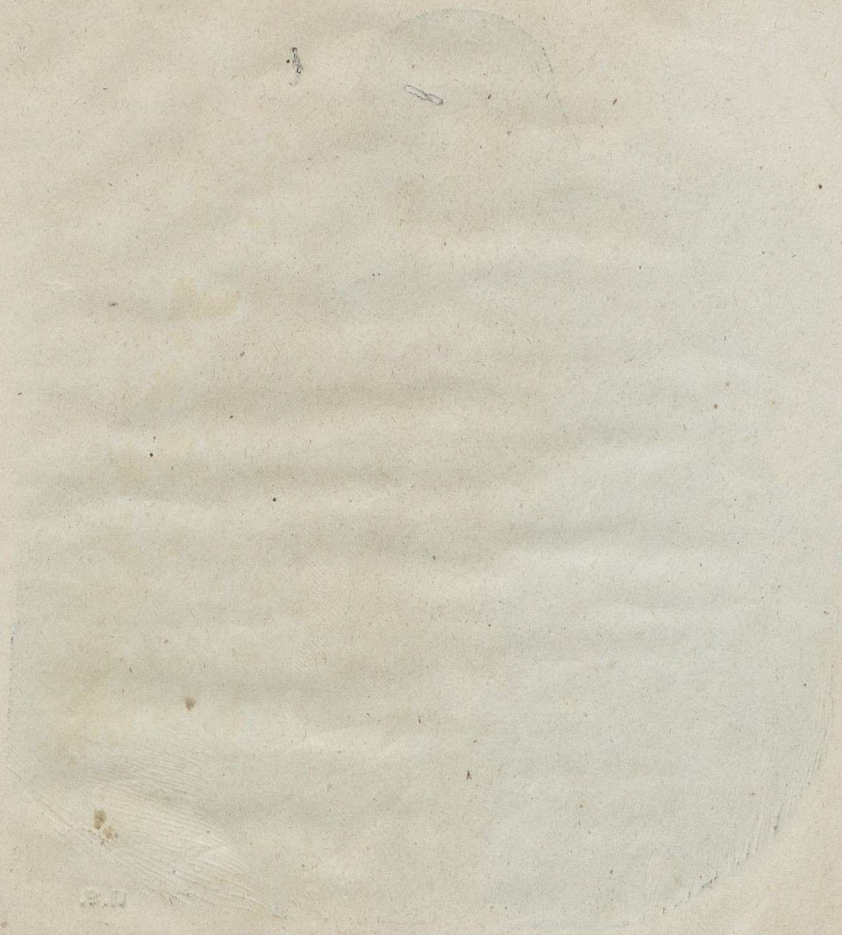
THE

THE

THE

THE

GER

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ.

Δεινὴ καὶ τρομερὰ θύελλα ἐπικρέμαται εἰς τὸν ὀθωμανικὸν ὀρίζοντα· ὅποιαδῆποτε καὶ ἂν θέλουν ἀποβῆ τὰ ἀποτελέσματα τῆς συγκρούσεως τῶν ἀπὸ βορρᾶ καὶ δυσμῶν συνωθουμένων ἐνταῦθα στοιχείων, ὁ χριστιανικὸς τῆς Τουρκικῆς Ἐπικρατείας λαὸς εἶναι ἄραγε δίκαιον νὰ εὐρεθῆ ἀνέτοιμος, καὶ νὰ μὴν δυνηθῆ νὰ ὠφεληθῆ ἐκ τῶν μεγάλων καὶ ἀπροσδοκῆτων περιπτώσεων; Δὲν εἶναι ἄραγε ἐνδεχόμενον ὅ,τι ἤρχισε κατὰ τὰ 1821, νὰ λάβῃ πέρασ κατὰ τὰ 1854; Εἶναι ἄραγε ἀπίθανον, ἐὰν ἡ πληγὴ τῆς Τερκίας ὑπάρξῃ καιρία (ἢ τοιαύτη πιστεύομεν ὅτι θέλει ἀποβῆ μ' ὅλας τὰς πρὸς σωτηρίαν αὐτῆς προσπάθειαις), πλοκὴ πραγμάτων, ἀδιάλυτος ἴσως ἄλλως, νὰ ἐπιφέρῃ ὥστε νὰ ζητηθῆ ἀντικαταστάτης αὐτῆς; Θεωρουμένης ὡς πιθανῆς τῆς περιπτώσεως ταύτης, δὲν θέλουν λογισθῆ ὡς τῆς ἐσχάτης κατακρίσεως ἄξιοι οἱ Ἕλληνες, ἐὰν ἐπαναπαυόμενοι εἰς ἀρχαῖα δικαιώματα καὶ τρεφόμενοι μὲ ματαιὰς ἐλπίδας, ἀναμένουσι μ' ἐσταυρωμένας χεῖρας τὸ τέλος τοῦ ἀγῶνος διὰ νὰ προσφερθῆ εἰς αὐτοὺς τὸ θῆγμα ἀπὸ τῶν ἀντιμαχομένων λέοντας;

Ἄλλὰ τί δύναται νὰ πράξῃ ὁ Ἕλληνας, ὁ Χριστιανὸς ἐν γένει, διὰ νὰ ὠφεληθῆ ἐκ τῆς περιστάσεως ταύτης; Ἀναθέτων εἰς Θεὸν τὴν ἐλπίδα του, νὰ βάλῃ πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτι ἡ ἐνεστῶσα

αὐτοῦ κατάστασις δὲν εἶναι χειροτέρα τῆς τοῦ 1821, ὅτε μόνος εἰσῆλθεν εἰς τὸν ἀγῶνα ἀντιμα-
 χόμενος πρὸς ἐχθρὸν ἰσχυρώτερον καὶ ἐπιφοδῶ-
 τερον, ὅτε καὶ πολεμιστῶν καὶ χρημάτων, καὶ
 παντὸς ἄλλου μέσου ἐστορεῖτο, καὶ ὅτε πολλὰς
 τῶν Εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων εἶχε κατ' ἀρχὰς ἐ-
 ναντίας, οὐδεμίαν δὲ σχεδὸν ὑπὲρ αὐτοῦ; Δὲν
 πρέπει οἱ τῆς νεωτέρας γενεᾶς ἄνδρες νὰ εὐρεθῶ-
 σιν, οὔτε κατὰ τὴν τόλμην, οὔτε κατὰ τὴν ἐπι-
 μονήν, οὔτε κατὰ τὴν πρὸς Θεὸν πεποίθησιν κα-
 τώτεροι τῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπαναστάσεως.

Ὁ Ἕλληνας εἶναι ὁ νόμιμος κληρονόμος ὡς ἐνι-
 σχύση καὶ διὰ λόγων καὶ διὰ πράξεων τὸ ἐπὶ
 τῆς κληρονομίας δικαίωμα του. Ὅστις δὲ συν-
 τελέσῃ εἰς τὸ νὰ τοῦ ἀποδοθῇ πλήρης καὶ τελεία
 ἡ κληρονομία του, ἐκεῖνος μόνον πρέπει νὰ ᾔηται ὁ
 σύμμαχος, ὁ φίλος, ὁ εὐεργέτης του.

Δημοσιεύομεν κατὰ τὴν παροῦσαν ἐποχὴν τὸν
 βίον τοῦ ἀοιδίμου Γερμανοῦ τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν,
 διὰ νὰ δώσωμεν ἀφορμὴν εἰς τοὺς νεωτέρους νὰ
 παρατηρήσωσιν ἐν αὐτῷ εἰς ποίαν ἐποχὴν, εἰς
 ποίαν κατάστασιν πραγμάτων, εἰς ποίαν παντελῆ
 ἀπομόνωσιν, εἰς ποίαν παντὸς εἴδους ἔλλειψιν εὐρι-
 σκόμενοι οἱ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ἄνδρες, ἐτόλ-
 μησαν μ' ὄλα ταῦτα νὰ ὑψώσωσι τὴν σημαίαν
 τοῦ σταυροῦ.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 24 Ἰανουαρίου 1854.

Δ. ΑΙΝΙΑΝ.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ Ο ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΑΤΡΩΝ.

Οι πρώτοι συλλαβόντες τὴν τολμηρὰν ἰδέαν ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος δύναται ν' ἀνακτήσῃ τὴν ἐλευθερίαν του διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ δυνάμεων, καὶ συστήσαντες πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὴν ἑταιρίαν τῶν Φιλικῶν, δὲν ἦσαν οὔτε μεγάλοι ἰδιοκτῆται, οὔτε πλούσιοι ἔμποροι, οὔτε ἔξοχοι λόγιοι, οὔτε μεγάλοι πολιτικοί. Ἐφοβοῦντο καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐζήτησαν κατ' ἀρχὰς οὐδὲ τὴν σύμπραξιν τριῶν ἐκ τῶν σημαντικώτερων τάξεων τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας, τῶν Φαναριωτῶν, τῶν Ἀρχιερέων καὶ τῶν Κοτσαμπασιδῶν. Ὑπέθετον ὅτι ὅλοι οὗτοι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παραδεχθῶσι τὸ σχέδιον, καὶ ἐπομένως νὰ συμπράξωσιν εἰς τὴν κατάλυσιν ἐξουσίας, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ αὐτοὶ συμμετεῖχον ἀπολαμβάνοντες κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον σημαντικὰς ὠφελείας. Κἀνὲν μέσον πρὸς ἐκτέλεσιν τοιοῦτου παρατόλμου κινήματος δὲν εἶχον, οὐδεμίαν ἐπιτυχίαν ἐλπίς ἐφαίνετο ὅπως οὖν βásiμος, λαμβανομένων ὑπ' ἄφρον τῶν περιστάσεων ἐκείνης τῆς ἐποχῆς. Ὅλαι δὲ αἱ προσδοκίαι αὐτῶν ἐμελλον νὰ στηριχθῶσιν εἰς τὸ λεπτὸν τῆς χήρας, ἦτοι εἰς τὰς ἐκουσίας συνεισφορὰς τῶν ἰδίων Ἑλλήνων.

Ἐν ᾧ λοιπὸν κατ' οὐδένα ἀνθρώπινον ὑπολογισμὸν ἦτο δυνατόν νὰ ἐλπίσῃ τις ἐπιτυχίαν τοιαύτης τολμηρᾶς ἐπιχειρήσεως, πῶς ἄνθρωποι, μὴ παρέχοντες ἀφ' ἑαυτῶν ἐχέγγυα πειθοῦς ὡς πρὸς τὸ μέγα ἔργον, τοῦ ὁποίου αὐθῶρμητοι ἀνεδέχθησαν τὴν ἀποστολήν, ἴσχυσαν νὰ διαδώσωσι τοσοῦτον ἐπιτυχῶς τὸν σκοπὸν τῆς ἑταιρίας, ὥστε εἰς ὀλίγον διάστημα καιροῦ, ἡ φλόξ τῆς ἐπαναστάσεως νὰ ἐξέλθῃ ὡς ἀπὸ τρομερὸν κρατῆρα, νὰ κλονίσῃ ὅλα τὰ θεμέλια τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, νὰ κατεδαφίσῃ σημαντικὸν μέρος τοῦ οἰκοδομήματος αὐτῆς, καὶ, τὸ μεγαλύτερον, ν' ἀποδείξῃ εἰς τὰ ὄμματα τῶν Εὐρωπαϊῶν πολιτικῶν ὅτι ἡ ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία δὲν εἶναι ὅσον ὑπετίθετο ἰσχυρὰ, ἀφοῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ πνίξῃ, κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς γεννήσεως αὐτῆς, τὴν φλόγα τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως.

Βεβαίως, ὅστις ἠδυνήθη διὰ τῶν ἀλλείων νὰ διδάξῃ τὴν χριστιανικὴν ἰσότητα εἰς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ νὰ στήσῃ τὰ θεμέλια τῆς χριστιανικῆς πίστεως ἐπὶ ἀκλονήτων βάσεων, αὐτὸς οὗτος ἐνέπνευσε τὸν ζῆλον καὶ εἰς τοὺς νέους τούτους πολιτικοὺς ἀποστόλους νὰ διαδώσωσιν εἰς τοὺς Ἕλληνας

τὰς ὑγιεῖς ἀρχὰς τῆς πολιτικῆς ἰσότητος καὶ αὐτονομίας. Ἀλλὰ τὸ νὰ ἐπιτύχη τὸ κήρυγμα, καὶ νὰ εὕρη ἀποδοχὴν εἰς τὰς καρδίας τῶν Ἑλλήνων δὲν προήλθε· οὔτε ἀπὸ ῥητορικὴν ἱκανότητα ἢ θαυματουργὸν δύναμιν τῶν ἀποστόλων τούτων, οὔτε ἀπὸ πιθανότητα ἐπιτυχίας τῶν κηρυττομένων, ἀλλὰ διότι ἕκαστος τῶν Ἑλλήνων, ὅπως ἀσκήσῃ τὰς τάξεις καὶ καταστάσεις καὶ ἂν ἦτον, εὗρισκεν εἰς τὴν καρδίαν του ἐνυπάρχον τὸ σπέρμα τῆς πολιτικῆς ἰσότητος καὶ ἐλευθερίας, ὡς καὶ τὴν ἀκαταδάμασον ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἀποκτήσῃ ταῦτα, ἔστω καὶ μὲ θυσίαν τῆς περιουσίας του, καὶ μὲ κίνδυνον τῆς ἰδίας αὐτοῦ ζωῆς.

Τοσοῦτο δὲ ζωηρὸν ἦτο τὸ ὑπὲρ ἐλευθερίας αἶσθημα τῶν Ἑλλήνων, καὶ τοσοῦτο γενικὸν εἰς ἅπαντας, ὥστε, ἐν ᾧ τὸ μυστήριον τῆς ἑταιρίας διεδόθη εἰς μέγιστον ἀριθμὸν ἀτόμων, ὅχι μόνον προδοσία οὐδεμία ὑπήρξεν, ἐκτὸς ὀλίγων τινῶν περιστάσεων, καὶ κατὰ τὰς ἐσχάτας μόνον ἡμέρας, ὅτε τὸ κίνημα τῆς ἐπαναστάσεως ἐμελλε πλεόν νὰ λάβῃ χώραν, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ὑποτιθεμένους ὑπόπτους τὸ μυστήριον εὗρε πλήρη ἀποδοχὴν, καὶ ὁ ζῆλος αὐτῶν ἐφάνη τοσοῦτο μεγαλῆτερος, ὅσον μεγαλῆτέρα ἦτον ἡ ὑπόψια.

Καὶ ἡ πρόοδος λοιπὸν τῆς ἑταιρίας, καὶ ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἀγώνος ἐγένετο, διότι ἐνυπήρξεν εἰς τὰς καρδίας ὅλων τῶν Ἑλλήνων τὸ αἶσθημα τῆς ἐλευθερίας καὶ αὐτονομίας, εἰς τρόπον ὡς ἕκαστος παρεδέχετο προθύμως πᾶν σχέδιον ἀποβλέπον τὴν ἀπόκτησιν τῶν μεγίστων καὶ ἀνεκτιμήτων τούτων ἀγαθῶν, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ τὸ πρόσωπον τοῦ προτείνοντος, χωρὶς νὰ ὑπολογίσῃ τὰ μέσα τῆς ἐκτελέσεως καὶ τὴν πιθανότητα τῆς ἐπιτυχίας, καὶ χωρὶς νὰ δειλιάσῃ διὰ τὸν ἐπαπειλούμενον κίνδυνον τῆς ζωῆς καὶ περιουσίας του.

Ἐτι δὲ μᾶλλον ἐπιστηριζόμεθα εἰς τὴν ἰδέαν ταύτην ὅταν ἀποβλέψωμεν εἰς ἄτομα, τὰ ὁποῖα καὶ πολιτικὸν νοῦν εἶχον, καὶ παιδείαν ἱκανὴν, καὶ φρόνησιν μεγίστην, καὶ κρίσιν σημαντικὴν, ὥστε νὰ δύνανται νὰ ἀνερευνήσωσι κατὰ βάθος τὸ κίνημα τῆς ἐπαναστάσεως, νὰ προῖδωσι τὰς μεγίστας δυσκολίας τῆς ἐπιτυχίας, νὰ ὑπολογίσωσι τοὺς κινδύνους τῆς ἀποτυχίας, νὰ γνωρίσωσι τὰς διαδιδομένας ψευδεῖς ὑποσχέσεις καὶ εἰδήσεις, καὶ μ' ὅλα ταῦτα, παραδεχθέντες οὕτοι τὸ μυστήριον τῆς ἑταιρίας, καὶ συνεργήσαντες μετὰ ζήλου εἰς τὴν πρόοδον καὶ διάδοσιν αὐτοῦ, ἀπέδειξαν ὅτι τὸ αἶσθημα τῆς ἐλευθερίας εἶναι τοσοῦτο μέγα, τοσοῦτο ζωηρὸν, ὥστε οὐδὲν ἄλλο αἶσθημα δύναται νὰ ὑπερισχύσῃ ἐνώπιον αὐτοῦ. Τοιοῦτον παράδειγμα μᾶς

χορηγεί ὁ σεβάσμιος μητροπολίτης Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός, ὅς τις ἂν καὶ κατέχων ἓνα τῶν σημαντικωτέρων κατὰ τὴν Πελοπόννησον θρόνων, ἂν καὶ ἔχων προσδοκίας προόδου, ὑπαρχούσης τῆς αὐτῆς τῶν πραγμάτων τάξεως, ἂν καὶ ἠδύνατο νὰ προῖδῃ τοὺς κινδύνους, εἰς οὓς ἐξετίθετο, ἂν καὶ τίποτε προσωπικὸν δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἐλπίσῃ ἀπὸ τὴν προσδοκωμένην μεταβολὴν, τοσοῦτον ὅμως ἰσχυρὸν ἦτο τὸ αἶσθημα τῆς ἐλευθερίας, τοσοῦτο ἐνισχύετο τοῦτο ἀπὸ τὴν ἐλπίδα τῆς ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως, καὶ τοσοῦτο τὸ γενικὸν συμφέρον ὑπερίσχυε τοῦ μερικοῦ εἰς τὴν καρδίαν του, ὥστε ἀμέσως καὶ μὲ πολλὴν προθυμίαν παρεδέχθη τὸ μυστήριον τῆς ἐταιρίας, κατέστη κέντρον ἐργασιῶν πρὸς διάδοσιν αὐτῆς, καὶ πρὸς διεύθυνσιν καὶ προπαρασκευὴν τῶν ἀπαιτούμενων πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ τῆς ἐπαναστάσεως. Τὸ παράδειγμα τούτου, καὶ διὰ τὸν ἱερατικὸν χαρακτήρα, καὶ διὰ τὴν ἀρετὴν, καὶ διὰ τὴν μεγίστην ὑπόληψιν, τὴν ὁποίαν ἔχαιρε μεταξύ τῶν συμπολιτῶν του, ἐνεψύχωσε πολλοὺς τῶν προκρίτων, ὥστε ὁ ἱεράρχης οὗτος δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἓν τῶν κυριωτέρων προσώπων μεταξύ τῶν ἀνδρῶν τῆς ἐπαναστάσεως, πρῶτον δὲ μεταξύ τῶν μετασχόντων τῆς ἐπαναστάσεως κληρικῶν, καὶ διὰ τοῦτο θεωροῦμεν αὐτὸν ὡς ἓνα τῶν πρώτων, πρὸς οὓς ὀφείλεται ἡ μεγαλύτερα ἐθνικὴ εὐγνωμοσύνη.

Ὁ ἱεράρχης οὗτος ἐγεννήθη εἰς Θεισῶαν (Δημητσάναν) τῆς Γόρτυνος (Καρυταίνης), ὅπου ἔλαβε καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς σπουδῆς αὐτοῦ εἰς τὸ μόνον σχεδὸν κατὰ τὴν Πελοπόννησον ὑπάρχον Ἑλληνικὸν σχολεῖον κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν. Ἐπειδὴ δὲ μόνον σχεδὸν στάδιον διὰ τοὺς ἔχοντας ἔξοχά τινα προτερήματα, καὶ μὴ ἔχοντας πλοῦτη, ἢ ἄλλην τινα λαμπρότητα καταγωγῆς, ἦτο τότε τὸ ἐκκλησιαστικὸν, ἅμα τελειώσας τὰς σπουδὰς του, ἐνηγκαλίσθη τὸν ἱερατικὸν βίον χειροτονηθεὶς διάκονος, καὶ καταταχθεὶς ὑπὸ τὸν μητροπολίτην Ναυπλίας Ἰάκωβον. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς παρὰ τῷ μητροπολίτῃ τούτῳ διαμονῆς του, ἂν καὶ ἦτον εἰς πολὺ νεαρὰν ἡλικίαν, ἐπολιτεύθη ἀξίως τοῦ χαρακτήρος, ὃν ἔφερεν.

Ἀποθανόντος ὅμως τοῦ μητροπολίτου τούτου, μετέβη εἰς Σμύρνην, ὅπου κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἦτον ἀρχιερεὺς ὁ αἰδιμος Γρηγόριος, ὅστις, πατριάρχης ὢν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐπαναστάσεως, ἐγένετο ἄμα τῆς βαρβάρου καὶ θηριώδους ἀγριότητος τῶν Ὀθωμανῶν, καταδικασθεὶς εἰς τὸν δι' ἀγχόνης θάνατον. Ὁμοῦ μὲ τὸν εἰρημένον Γρηγόριον, διορισθέντα μετὰ τινα καιρὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπό-

λεως, μετέβη καὶ οὗτος εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἐκεῖ δὲ ὁ εἰρημένος Πατριάρχης λαβὼν πείραν ἐκ τοῦ πλησίον τῆς φρονήσεως, τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ὁμοιότητος τρόπον τινὰ τῶν φρονημάτων αὐτοῦ, τὸν ἐπεμψεν, ἂν καὶ νέον ἔτι, εἰς τινα κατὰ τὴν Πελοπόννησον ἐκκλησιαστικὴν ἀποστολὴν, σκοποὺν ἔχουσαν τὴν τακτοποίησιν τῶν αὐτόσε μοναστηρίων.

Ἄλλ' ὅτε ὁ Γερμανὸς ἐπανήλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὁ Πατριάρχης ἦτον ἤδη εἰς ἔξορίαν. Διὰ τοῦτο προσεκολληθῆ ὡς ἀρχιδιάκονος εἰς τὸν μητροπολίτην Κυζήκου. Ἄν καὶ πολλοὶ τῶν ἐκ τοῦ κλήρου, καίτοι ἀμαθεῖς ἐντελῶς, ἢ ὀλίγον ἐκπαιδευθέντες, προήγοντο συνήθως εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον διὰ τῆς προστασίας τῶν ἰσχυρῶν, ὁ Γερμανὸς ὁμῶς δὲν ἐφρόνει νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ μέσον τοῦτο διὰ νὰ κατοθήσῃ τὴν προαγωγὴν αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο, ἂν καὶ φέρων τὸ ἱερατικὸν σχῆμα, ἂν καὶ ἔχων βαθμὸν ἐκκλησιαστικὸν τὸν τοῦ ἀρχιδιακόνου, δὲν ἐδίστασε ν' ἀκολουθήσῃ διέφορα μαθήματα παρὰ τῷ Πρωτῷ, διδασκάλῳ τότε τῆς φιλοσοφίας. Εἶχε δὲ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ κατασταθῆ διὰ τῆς μαθήσεως ἱκανὸς, ὥστε μόνος του διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἀρετῶν καὶ προτερημάτων ν' ἀνοίξῃ τὸ μέλλον αὐτοῦ στάδιον, ὡς καὶ πραγματικῶς διὰ τῶν μέσων τούτων ἐπέτυχε τῆς προστασίας τοῦ Δ. Μουρούζη, τοῦ σημαντικωτέρου προστάτου τῆς παιδείας κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν.

Τοσαύτην δὲ ὑπόληψιν ἔλαβεν εἰς ὀλίγου καιροῦ διάστημα, καὶ τοσοῦτον ἐτιμᾶτο καὶ ἠγαπάτο παρὰ πάντων, ὥστε ὁ μὲν Κυζήκου παρητήθη ὑπὲρ αὐτοῦ, οἱ δὲ πλείοτεροι τῶν ἐγκρίτων ἀρχιερέων ἤθελον θέσει αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου τούτου, καίτοι πολὺ ἔτι νέον ὄντα, ἂν δὲν ἐμποδίζοντο ἀπὸ ἔθιμόν τι ἐκκλησιαστικόν, διὰ τὸ ὅποιον δὲν ἐθεωρεῖτο κατάλληλον νὰ τεθῆ τις ἀμέσως ἐπὶ τῶν ἐγκρίτων λεγομένων θρόνων, χωρὶς νὰ προβῆ ἱεραρχικῶς ἀπὸ τοὺς κατωτέρους πρὸς τὸν ἀνώτερον. Κατὰ συνέπειαν, Κυζήκου μὲν διωρίσθη ὁ τότε Παλαιῶν Πατρῶν Μακάριος, εἰς δὲ τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἐτέθη ὁ Γερμανὸς, ἂν καὶ οὐδ' αὕτη ἦτο μικρὰ, ἀλλὰ μία τῶν σημαντικωτέρων τῆς Πελοποννήσου ἐπαρχιῶν.

Ἡ ἀρετὴ, ἡ φρόνησις, ἡ ἀγαθότης του κατέστησαν ταχέως ἀγαπητὸν καὶ σεβάσμιον τὸν Γερμανὸν πρὸς ἅπαντας τοὺς κατοίκους, ἰδίως ὁμῶς ἐξοικειώθησαν μετ' αὐτοῦ οἱ σημαντικώτεροι τῶν προκρίτων, ἢ δὲ ὑπόληψίς του κατέστη γενικὴ σχεδὸν καθ' ὅλην τὴν Πελοπόννησον.

Ἰσχυρὸν ἀπὸ δεκαετῆ διεύθυνσιν τῶν πραγμάτων τῆς ἐ-

παρχίας του μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου διαμένων ἔλαβε μέρος παρὰ τῇ ἱερᾷ συνόδῳ, καὶ εἵλκυσε εἰς ἑαυτὸν τὴν ὑπόληψιν τοῦ κοινού διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν φρόνησιν αὐτοῦ. Μετὰ δὲ τριετὴ ἐνταῦθα διαμονὴν ἐπα- νήλθεν αὐθις εἰς Πελοπόννησον κατὰ τὸ 1818 ἔτος.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην διάφοροι τῆς ἐταιρίας ἀποστολοὶ περιήρχοντο τὴν Πελοπόννησον κατηχῶντες εἰς τὸ μυστήριον αὐτῆς τοὺς παρέχοντας ἐχέγγυα πίστεως καὶ μυστικότητος, καὶ μάλιστα τοὺς δυναμένους ὅπωςδῆποτε νὰ συμπράξωσιν εἰς τὸν μέγαν καὶ ἱερὸν τῆς ἐπαναστάσεως σκοπὸν. Εἰς τὰς Πάτρας εἶχεν ἀποσταλῆ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ Ἀντώνιος Πελοπίδας. Ἄλλὰ κυριευόμενος ἔσως καὶ οὗτος ἀπὸ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἰδέαν, ὅτι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Κοτζαμπασήδες, ὡς ἔχοντες ἀφελείας ἀπὸ τὴν ὑπάρχουσαν ἐξουσίαν, δὲν ἠδύναντο νὰ παραδεχθῶσι προθύμως ἰδέας καὶ σχέδια τεινόντα εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς ἐξουσίας ταύτης, δὲν ἐστοχάσθη ἀρμόδιον νὰ διακοινώσῃ τὰ μυστήρια τῆς ἐταιρίας εἰς τὸν ἱεράρχην Γερμανὸν, ἀλλ' ἤρ- χισε τὸ ἔργον τῆς ἀποστολῆς του ἀπὸ ἄλλους πολίτας, ἐν οἷς καὶ ὁ Ἀνδρέας Καλαμογδάρτης, τὸν ὁποῖον, ὡς ἐναντίον τῶν Κοτζαμπασήδων ἀφ' ἑνὸς, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὡς δραστήριον καὶ νοήμονα, ἔμελλε νὰ μεταχειρισθῆ ὡς μέσον διὰ νὰ κάμῃ ταχείας προόδους τὸ ἔργον τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ. Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ Καλαμογδάρτης, ἅμα ἢ ἐκμυστήρευσις προέβη μέχρι τοῦ μεγάλου ὄρκου, ἀπεποιήθη νὰ προβῆ περαιτέρω, ὁ Πελοπίδας ἐταράχθη καθ' ὑπερβολὴν, ὑποπτεύσας ὡς ἐνδεχομένην προδοσίαν τινὰ ἐκ μέρους αὐτοῦ. Ἐνῶ δὲ εὐρίσκετο εἰς τὴν περιπλοκὴν ταύτην καὶ τὴν ἀνησυχίαν, καὶ ἐσκέπτετο πῶς νὰ κατορθώσῃ διὰ ν' ἀποφύγῃ τὰς δεινὰς συνεπείας τοῦ πράγματος, φίλοι τὸν ἐσυμβούλευσαν, ὅτι μόνος πρὸς Θεραπείαν τοῦ κακοῦ τούτου ἀρμόδιος εἶναι ὁ ἱεράρχης Γερμανὸς, τοῦ ὁποίου περιέγραψαν μὲ ζωηρὰ χρώματα καὶ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν φρόνησιν. Ὁ Πελοπίδας ἀπεφάσισε νὰ προσδράμῃ ἀμέσως εἰς αὐτὸν καὶ νὰ ἐπικαλεσθῆ τὴν σύμπραξίν του πρὸς ἀποφυγὴν κινδύνου, ἐπαπειλοῦντος τὴν σωτηρίαν ὀλοκλήρου τοῦ ἔθνους. Ἄλλὰ διὰ νὰ ζητήσῃ τὴν Θεραπείαν τοῦ κακοῦ τούτου, ἤ- τον ἀνάγκη νὰ κατηχήσῃ πρότερον τὸν ἱεράρχην εἰς τὰ μυστήρια τῆς ἐταιρίας. Ἄνθρωπος ὅμως νοήμων καὶ συνετὸς, ὁποῖος ἦτο ὁ ἱεράρχης Γερμανὸς, ἦτο δυνατὸν νὰ ἀπατηθῆ ἀπὸ τὰς μεγαλορρημοσύνας τῶν ἐταίρων; Ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ διακρίνῃ τὰ ψεύδη ἀπὸ τὰς ἀληθείας; Ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ σταθμίσῃ κατ' ἀκρίβειαν τοὺς κινδύνους καὶ τὰς

συνεπείας τοιούτου παρατόλμου κινήματος; Ἦτον ἄρα ἀδύνατον νὰ παραδεχθῆ τοὺς λόγους τοῦ Πελοπίδα, εἰς ἀφ' ἐνὸς μὲν δὲν ἤθελε κυριεύεσθαι ἀπὸ μέγα αἰσθημα πατριωτισμοῦ, ἀφ' ἐτέρου δὲ δὲν ἤθελεν ἀνακαλέσει εἰς τὴν μνήμην του ἐπιστολὴν τινὰ αἰνιγματώδη τοῦ Μαυροκορδάτου, σταλείσαν πρό τινος καιροῦ ἐκ Πίσσης πρὸς αὐτὸν, τῆς ὁποίας δὲν εἶχε δυνηθῆ νὰ ἐννοήσῃ τὸ περιεχόμενον. Ὁ συνδυασμὸς τῶν δύο τούτων περιστάσεων ἔπεισε τὸν Γερμανὸν νὰ παραδεχθῆ τὸ νὰ μνηθῆ εἰς ὅλα τὰ μυστήρια τῆς ἐταιρίας, νὰ κατασταθῆ ὁ προθυμότερος συνεργὸς τῆς διαδόσεως καὶ προόδου αὐτῆς, καὶ νὰ γένη κέντρον καὶ μοχλὸς ὅλων τῶν ἐνεργειῶν ὄχι μόνον κατὰ τὴν ἐπαρχίαν τῶν Πατρῶν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν Πελοπόννησον ὅλην καὶ ἀκόμη μακρότερον.

Κατορθώσας ν' ἀφαιρέσῃ ἐπιδεξίως τὰ εἰς χεῖρας τοῦ Καλαμογάρτου ἔγγραφα, καὶ καθησυχάσας τοῦτον διὰ τὰς ὁποίας εἶχε συλλάβει ὑπονοίας, ἔδωκεν ὁδηγίαν εἰς τὸν Πελοπίδαν, καὶ ἐσύζησεν αὐτὸν εἰς διαφόρους τῶν προκρίτων τῶν Πατρῶν, Καλαβρύτων καὶ Βοστίτισης, οἵτινες ἐμνήθησαν παρ' αὐτοῦ, ὥστε ἐντὸς ὀλίγου ἢ πρόοδος τῆς ἐταιρίας ὑπῆρξε μεγίστη. Ἄλλ' ἂν καὶ εἰργάσθη μὲ τοσοῦτον ζῆλον εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἐταιρίας, δὲν παρεδέχθη ὅμως τὸ νὰ σταλώσιν εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐφορίαν τὰ ἐκ τῶν συνδρομῶν τῶν ἐταίρων εἰσπραττόμενα χρήματα. Ἐπραξε δὲ φρονίμως, ὡς τὰ πράγματα ἀπέδειξαν ὑστερον, διότι ὁ τόπος εἶχεν ἀνάγκην, ὄχι μόνον τῶν χρημάτων τούτων, ἀλλὰ καὶ πολλῶν ἄλλων σημαντικωτέρων βοηθημάτων. Κατὰ γνωμοδότησιν λοιπὸν τοῦ Γερμανοῦ, ἐζητήθη παρὰ τῆς Ἀρχῆς τὸ νὰ διορισθῆ εἰς Πελοπόννησον, ἐφορία, καὶ ταμίας πρὸς εἰσπραξίαν τῶν συνεισφορῶν. Ἄν καὶ ὁ ζῆλος καὶ ὁ πατριωτισμὸς ἀνεπλήρως τὰς ἐλλείψεις, καὶ ὅλας τὰς ὑπερβολὰς τῶν ἀποστόλων, ὁ Γερμανὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, ἐπιθυμοῦντες νὰ βαδίσωσι βασιμώτερον, ἀπεφάσισαν καὶ ἐπεμφαν ἓνα τῶν προθυμότερων συναδελφῶν, τὸν Ἰωάννην Παπαρρηγόπουλον, διὰ νὰ φέρῃ δετικὰς, ὅσον οἶόν τε, πληροφορίας. Οὗτος ἐπανελθὼν ἔφερεν ἐπιστολάς παρὰ τῆς Ἀρχῆς, δι' ὧν ἀνηγγέλλετο ὁ διορισμὸς τῆς κατὰ τὴν Πελοπόννησον Ἐφορίας καὶ τῶν ταμιῶν, καὶ ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης κατέστη γενικὸς ἐπίτροπος τῆς Ἀρχῆς.

Δὲν ἀρκεῖ ὅτι αἱ κομισθεῖσαι πληροφορίαι δὲν ἦσαν τοιαῦται, ὥστε ν' ἀναπαύσωσι τοὺς ἀναδεχθέντας τοιούτου μεγάλου κίνδυνου, ὁ διορισμὸς τῶν Ἐφοριῶν προσέθεσεν ἀκόμη

καὶ σκάνδαλά τινα δοὺς ἀφορμὴν ἀντιζηλίας κατὰ τῶν διορισθέντων εἰς αὐτὴν προκρίτων, ὥστε μόνῃ ἢ εἰς Πελοπόννησον ἄφιξις τοῦ Χουρσίτου, φέροντος διαταγὰς τοῦ Σουλτάνου διὰ τὴν ἐξετάσῃ καὶ δώσῃ ἀκριβεῖς πληροφορίας περὶ τῆς καταστάσεως τῆς Πελοποννήσου καὶ τοῦ πνεύματος τῶν κατοίκων αὐτῆς, ἐμπνεύσασα μέγαν φόβον εἰς ἅπαντας μὴ γένη προδοσία τοῦ μυστηρίου, ἀνεχαίτισε τὴν πρόοδον τοῦ κακοῦ· διότι ἐπικειμένου ἤδη μεγίστου κινδύνου, παράπονα τοιαῦτα ἦσαν πλέον ἀναρμόδια, αἱ δὲ συμβουλαὶ καὶ αἱ παραινέσεις τοῦ Γερμανοῦ καθησύχασαν τελευταῖον καθ' ὀλοκληρίαν τὸ πρᾶγμα.

Ἄλλ' ἄλλος κίνδυνος ὄχι μικρὸς, οὐδ' ὀλιγώτερον ἐπίφοβος ἐπαρουσιάσθη ἐκ μέρους τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ. Οὗτος κατώρθωσε νὰ μάθῃ τὸ μυστήριον τῆς ἐταιρίας, ἢ ἐκ προδοσίας, ἢ ἀπὸ μέγαν μὲν ἄλλ' ἀνόητον ζήλον ἀποστόλων τινῶν, οἵτινες τὸ ἐκοινοποίησαν εἰς αὐτὸν, νομίσαντες ὅτι ἄνθρωπος ἐγγηράσας εἰς τὰς μισρωτέρας ἔξεις τῆς τυραννίας καὶ Ὀθωμανῶν, ἦτο δυνατὸν νὰ ἀσπασθῇ τὴν ἱεράν τοῦ Εὐ-αγγελίου διδασκαλίαν, τὰ σωτήρια δόγματα τῆς ἰσότητος καὶ ἐλευθερίας, καὶ νὰ ἀναπλασθῇ εἰς σωτήρα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Θέλων δὲ νὰ ὠφελθῇ ἐκ τῆς περιστάσεως ταύτης εἰς τὴν κρίσιμον καὶ ἐπισηφαλῆ θέσιν του, ἐγνωστοποίησεν εἰς πολλοὺς τῶν Καπιταναίων Ἑλλήνων, ὅτι γνωρίζει τὸ μυστήριον τῆς ἐταιρίας, καὶ τοὺς ἐνεψύχωσε νὰ κινηθῶσιν ὑπὲρ αὐτοῦ δίδων ἐλπίδας νὰ συντρέξῃ εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπαναστάσεως. Συγχρόνως δὲ ἐγνωστοποίησε καὶ εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Πύλην τὴν ὑπαρξίν τῆς ἐταιρίας, ἐλπίζων νὰ κατορθώσῃ διὰ τοῦ μέσου τούτου νὰ ἐπιτύχῃ τὴν συγχώρησιν παριστῶν ἑαυτὸν ὡς ἀναγκαῖον, καὶ ὑποσχόμενος τὴν σύμπραξίν του εἰς τὸ νὰ προληφθῇ ἡ Ἑλληνικὴ ἐπανάστασις. Τὰ περιστατικά ταῦτα δὲν διέλαθον τὴν ὀξύνοϊον καὶ προσοχὴν τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν. Διὰ τὴν προλάβῃ δὲ πάντα κίνδυνον, πέμφτας ἀνθρώπους εἰς διαφόρους τῶν Καπιταναίων τοὺς ἐγνωστοποίησε τὸ σχέδιον καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ τυράννου τούτου, καὶ τοὺς ἔπεισε νὰ μὴν παραδεχθῶσι τὰς προτάσεις αὐτοῦ. Μὴ γενομένου δὲ οὐδενὸς ἐκ μέρους αὐτῶν κινήματος, οὐδ' ἡ Πόρτα ἔδωκε προσοχὴν εἰς τὰς γνωστοποιήσεις τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ· ἀλλὰ θεωρήσασα ταῦτα ὡς διαβολὰς, πλασθείσας πρὸς τὸ συμφέρον του, ἐξηκολούθησε μετὰ μεγίστης ἐπιμονῆς τὸν κατ' αὐτοῦ πόλεμον, καὶ τοῦτο ἔσωσε τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὸν μεγαλύτερον κίνδυνον.

Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς Πελοπόννησον ὁ Γρηγόριος Δικαῖος,

συστημένος ξενῶς παρὰ τοῦ Α. Ὑψηλάντου διὰ τῶν πρὸς τοὺς Πελοποννησίους ἐπιστολῶν του, ὁ Γερμανὸς δὲν ἔδωκεν πίστιν εἰς τὰς παραδοξολογίας αὐτοῦ, αἵτινες τοσοῦτο ὑπερβολικαὶ παριστάνοντο, ὥστε καὶ μικρὸν νοῦν ἔχων τις δὲν ἠδύνατο νὰ δώσῃ πίστιν εἰς αὐτάς. Ὁ Γερμανὸς ἔλαβε δικαίως ὑπονοίας· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ σύστασις τοῦ Ὑψηλάντου ἀφ' ἑνὸς, καὶ ἡ μεγίστη ἐπιθυμία τῆς ἐλευθερίας ἀφ' ἑτέρου, κατέστησαν ἅπαντα πιστευτὰ εἰς τοὺς πολλοὺς, ὁ Γερμανὸς, μὴ κρίνων συμφέρον νὰ ἀνατρέψῃ τὴν κοινῶς ἐπικρατοῦσαν ἰδέαν, ἐπιθυμῶν δὲ νὰ προληφθῶσι τὰ ἐνδεχόμενα ἰὰ προκύψωσιν ἀπὸ τὴν ἀγνοίαν τῆς ἀληθοῦς τῶν πραγμάτων καταστάσεως περιστατικὰ, ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ μέσον τοῦ νὰ συγκαλεσθῇ συνέλευσις τῶν σημαντικωτέρων μελῶν τῆς ἐταιρίας διὰ νὰ σκεφθῶσι περὶ τοῦ μέλλοντος.

Εἰς τὴν συνέλευσιν ταύτην, γενομένην ἐν Βοστίτῃ (Αἴγιον), ὁ Γερμανὸς ἦτο τὸ κυριώτερον σχεδὸν πρόσωπον· ἀποτέλεσμα δὲ τῶν ἐμβριθῶν αὐτῆς σκέψεων ἦτον ὅτι πρὸς οὐδὲν ἀκόμη ἐπαναστατικὸν κίνημα ἦτον ἀρμόδιος ἐποχὴ. Διὰ τοῦτο τὴν μὲν ἐξουσίαν ἔπρεπε νὰ καθησυχάσωσιν ἀφαιρουντες πᾶσαν αἰτίαν ὑπονοίας ἀπὸ αὐτὴν, πρὸς δὲ τὴν Ῥωσσίαν νὰ πέμψωσι διὰ νὰ βεβαιωθῶσιν ἂν τῷ ἄντι ἔχῃ διάθεσιν νὰ συνδράμῃ τοιοῦτον κίνημα, ἢ τοῦλάχιστον, ἂν μετὰ δετικότητος θέλῃ κηρύξει τὸν κατὰ Τουρκίας πόλεμον, διότι ἄνευ ταύτου ἐθεώρουσαν ἀδύνατον σχεδὸν τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῆς ἐπαναστάσεως. Ἐὰν ὁμως ἡ ἐξουσία ἐπιμένουσα, ἤθελε προσκαλέσει τοὺς προκρίτους καὶ ἀρχιερεῖς ὡς ἐνέχυρα κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς πρόθεσιν αὐτῆς, οὗτοι γ' ἀπομακρυνθῶσι τῆς Πελοποννήσου ὑπὸ διαφόρους προφάσεις, διὰ νὰ μὴν ἐμπέσωσιν εἰς τὰς παγίδας τῆς ἐξουσίας.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ ἐξουσία, ἐπιμένουσα εἰς τὸ σχέδιόν της, συνεκάλει πανταχόθεν τοὺς προκρίτους καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς εἰς Τρίπολιν, ὁ Γερμανὸς ἔκαμε μὲν τὴν ἀπόφασιν νὰ μὴν ὑπακούσῃ, ἀλλὰ, διὰ νὰ μὴν δώσῃ αἰτίας ὑπονοίας καθ' ἑαυτοῦ, καὶ ἐκβίασῃ τρόπον τινὰ τὴν Ὀθωμανικὴν ἐξουσίαν νὰ προβῇ εἰς βιαιοτέρας πράξεις ἀξάνουσα ὡς ἐκ τούτου τὰς ὑπονοίας της, ἀνεχώρησε μὲν ἀπὸ τὰς Πάτρας, ὡς δῆθεν μεταβαίνων εἰς Τρίπολιν, ἔμεινεν ὁμως ἡμέρας τινὰς εἰς Καλάβρυτα, προσποιούμενος τὸν ἀσθενῆ, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ συνεννοηθῇ περὶ τοῦ πρακτέου καὶ μετὰ τῶν προκρίτων τῶν ἐπαρχιῶν Βοστίτῃς καὶ Καλαβρυτῶν, κυρίως δὲ μετὰ τοῦ Ζαΐμη καὶ Λόντου, μεθ' ὧν οἱ

δεσμοὶ τῆς φιλίας ἦσαν στενώτεροι καὶ εἰλικρινέστεροι. Ὅλοι οἱ συνελθόντες εἶχον σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ μὴν μεταβῶσιν εἰς Τρίπολιν, ἀλλὰ, διὰ νὰ μὴν αὐξήσωσι τὰς ὑπονοίας τῆς ἐξουσίας, καὶ ἐπισύρῃσι καθ' αὐτῶν τὴν καταδίωξιν αὐτῆς, κατέφυγον εἰς στρατηγήματα, πλάσαντες ὅτι γράμματα ἀπὸ φίλων αὐτῶν Ὁθωμανὸν ἐκ Τριπόλεως ἀνήγγελλον ὅτι θέλουσιν κινδυνεύσει, ἂν μεταβῶσιν εἰς Τρίπολιν· τὰ δὲ γράμματα ταῦτα, κατὰ προλαβούσαν συνεννόησιν, ἐπεδόθησαν εἰς αὐτοὺς καθ' ὁδόν, ἐν ᾧ μετέβαινον πρὸς Τρίπολιν. Ὁπισθοδρομήσαντες λοιπὸν, ὡς ἐκ τούτου δῆθεν, μετέβησαν εἰς τὸ Μοναστήριον τῆς ἁγίας Λαύρας, ὅπου ἔκαμαν ἀπόφασιν σταθερὰν νὰ μὴν μεταβῶσιν εἰς Τρίπολιν· ἐὰν δὲ ληφθῶσιν ἀναγκαστικὰ μέτρα παρὰ τῆς ἐξουσίας, νὰ προβῶσιν εἰς κινήματα ἐπαγαστατικά. Οὔτε νεώτεροι ἐπιστολαὶ, οὔτε μεταγενέστεροι ἀπεσταλμένοι πρὸς αὐτοὺς ἐκ Τριπόλεως, ἴσχυσαν νὰ τοὺς μεταπεισώσιν· ἡ δὲ ληφθεῖσα παρ' αὐτῶν ἀπόφασις εἰς ἁγίαν Λαύραν, διαδοθεῖσα εἰς τοὺς πολλοὺς, ἔδωκεν αἰτίαν νὰ θεωρήσωσι τὴν ῥῆξιν τῆς ἐπαναστάσεως ἀφευκτον, καὶ νὰ προβῶσιν αὐθόρμητοι εἰς βιαιοπραγίας κατὰ τῶν Τούρκων κατὰ διάφορα, τῆς ἐπαρχίας Καλαβρύτων μέρη· ἡ δὲ ὀθωμανικὴ ἐξουσία, ἐξαγριουμένη ὡς ἐκ τούτου, νὰ ἐπιχειρήσῃ βίαια μέτρα κατὰ τῶν ἐν Τριπόλει προκρίτων, καὶ εἰς ἄλλας τινὰς ἐπαρχίας, ὥστε ἡ φλόξ τῆς ἐπαναστάσεως, ἥτις πρὸ πολλοῦ ὑποκόφως ἔκατε, νὰ ἀναλάμψῃ διὰ μιᾶς εἰς διάφορα τῆς Πελοποννήσου μέρη. Ὁ σεβάσμιος λοιπὸν ἱεράρχης Γερμανὸς, χαίρων μεγίστην ὑπόληψιν μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς Ἀχαΐας καὶ διὰ τὸν ἱερατικὸν χαρακτήρα του καὶ διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὸν πατριωτισμὸν του, δύναται εὐλόγως νὰ θεωρηθῇ ὡς δὸς τὴν πρῶτην πρὸς ἐπανάστασιν ὄθησιν, εὐλογήσας τὰ ὄπλα τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἐνισχύσας αὐτοὺς εἰς τὸν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἀγῶνα.

Ἄλλο μὲν ὁ ἀκαταδάμαστος ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἐνθουσιασμὸς τῶν Ἑλλήνων, ἄλλο δὲ τὰ βίαια μέτρα τῶν Τούρκων, καὶ αἱ περὶ γενικῆς καταστροφῆς τῶν Ἑλλήνων συνεχῶς ἐπαναλαμβάνόμεναι ἀπειλαὶ ἐπέσπευσαν εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Πελοποννήσου τὴν ἔκρηξιν τῆς ἐπαναστάσεως. Ἄλλ' εἰς Πάτρας ἐγένετο ἡ πρώτη προφανῆς τοῦ πολέμου ῥῆξις, ὡς νὰ ἦτο τρόπον τινὰ πεπρωμένον, ὅπου ἡ ἑλληνικὴ ἐλευθερία ἐξέπνευσε, καταστραφείσης τῆς Ἀχαϊκῆς συμμαχίας, τοῦ τελευταίου πολιτικοῦ τῆς Ἑλλάδος συστήματος, ἐκεῖ νὰ ἀναλάβῃ νέαν ζωὴν, συττηθείσης ὑπὸ

τοῦ Γερμανοῦ νέας Ἀχαϊκῆς ὁμοσπονδίας ἐκ τῶν προκρίτων τῶν ἐπαρχιῶν, αἵτινες ἀπετέλουν ἄλλοτε τὸν Ἀχαϊκὸν σύνδεσμον.

Οἱ κατὰ τὰς Πάτρας κατοικοῦντες Ὀθωμανοὶ βλέποντες ἐπιβαρυνόμενον πανταχόθεν τὸν πολιτικὸν ὄριζοντα, καὶ θέλοντες νὰ ἀσφαλισθῶσιν ἀπέναντι τῆς ἐπαπειλουμένης καταϊγίδος, μετέφερον τὰς οἰκογενείας αὐτῶν εἰς τὸ φρούριον, καὶ ἐξῆλθον εἰς τὸ παρὰ τῶν χριστιανῶν κατοικούμενον μέρος τῆς πόλεως πρὸς ἀναζήτησιν ὄπλων καὶ πολεμοφοδίων. Ἄλλ' εἴτε δι' ἑλλειψιν ἀναγκαίας φρονήσεως εἰς τοὺς ἀρχηγούς αὐτῶν, εἴτε διὰ τὸ ἀχαλίνωτον τοῦ ἐξοπλισθέντος ὄχλου, ἡ ζήτησις τῶν πολεμοφοδίων ἀπεδείχθη ἀπλή πρόφασις ἐκ τῶν ἀπείρων πραχθεισῶν κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην βιαιοπραγιῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπῆρξε καὶ ἡ πυρπόλησις οἰκιῶν.

Τὸ βίαιον τοῦτο μέτρον τῶν Τούρκων ἔδωκεν εἰς ὅλους τοὺς χριστιανούς κατοίκους νὰ ἐννοήσωσιν εἰς ἃν εὐρίσκοντο κίνδυνον, καὶ ἀμέσως παραλαβόντες τὰς οἰκογενείας τῶν ἐξῆλθον τῆς πόλεως, καὶ ἐπεκαλέσθησαν διὰ τοῦ ἐκεῖ ἔτι διαμένοντος ἱεράρχου αὐτῶν τὴν σύμπραξιν τῶν Καλαβρυτινῶν, διὰ νὰ διασώσωσι τὰς οἰκογενείας τῶν καὶ νὰ προσβάλωσι τὸν ἐχθρόν. Ὁ Γερμανὸς, ἐκτιμῶν τὴν σπουδαιότητα τῆς περιστάσεως, καὶ κρίνων ὅτι δραστηριότης κατὰ τὴν ἐνέργειαν ἦτο τὸ μόνον πρὸς ἐπιτυχίαν μέσον, ἔσπευσε νὰ δράμῃ εἰς βοήθειαν, ἐπικαλεσθεὶς τὴν συνδρομὴν τῶν Καλαβρυτινῶν, οἵτινες συνηκολούθησαν προθύμως αὐτὸν ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν Α. Ζαήμην, καὶ συγκαλέσας εἰς πολιορκίαν τῆς πόλεως ὅλων τῶν χωριῶν τῆς ἐπαρχίας ταύτης τοὺς κατοίκους.

Πρῶτος ὁ ἱεράρχης οὗτος ἔκαμε προκήρυξιν πρὸς δικαιολόγησιν τοῦ ἀγῶνος ἡμῶν, καὶ πρῶτος ἔλαβε τὴν τόλμην νὰ διαμαρτυρηθῇ κατὰ τοῦ ἐν Πάτραις Ἀγγλου προξένου· διότι ἔδιδε συνδρομὴν εἰς τοὺς Τούρκους, καὶ ἐφωδίαζε μὲ τροφὰς τοὺς εἰς τὸ φρούριον τῶν Πατρῶν πολιορκουμένους. Εἶναι ἀληθές ὅτι οὐδένα ἐπίσημον χαρακτῆρα ἔφερε διὰ νὰ ἔχη καὶ ἡ πράξις αὕτη ἐπίσημότητα τινα, ἀλλ' ἐν ἑλλείψει πάσης ἄλλης νομίμου ἐξουσίας, ὅστις φροντίζει περισσότερον διὰ τὴν σωτηρίαν ὅλων, καὶ ὅστις συναισθάνεται εἰς ἑαυτὸν τὴν δύναμιν καὶ τὴν τόλμην νὰ ἐνεργήσῃ ὡς ἀρχηγός, δὲν βραδύνει νὰ ἐμπνεύσῃ τὸ πνεῦμα τῆς ὑποταγῆς εἰς τοὺς ἄλλους, οἵτινες, ἐν καιρῷ μάλιστα κινδύνου, προθύμως ὑπακούουσιν εἰς πάντα, ὅστις ἀνώρμητος ἀναδέχεται νὰ τοὺς ὑπερασπίσῃ, πολὺ δὲ

μᾶλλον ἂν οὗτος παρέχη καὶ ἐχέγγυα φρονήσεως καὶ ἰκανότητος.

Ἐπιθυμῶν ὁ Ἱεράρχης οὗτος νὰ ἐπιτευχθῆ ὅσον τὸ ταχύτερον ἢ ἄλλωσις τοῦ φρουρίου τῶν Πατρῶν, ἠναγκάσθη νὰ διαμένη διαρκῶς εἰς τὸ στρατόπεδον, ἐνθαρρύνων τοὺς ἀγωνιζομένους, καὶ προμηθεύων παντοιοτρόπως τὰ ἀναγκαῖα. Προβλέπων δὲ εἰς ποίαν ἐλειψιν ἄρτου ἠδύνατο νὰ καταντήσῃ ἡ Ἑλλάς, καταλιπόντων ὅλων τῶν Ἑλλήνων τὸ ἄροτρον, καὶ ἀναλαβόντων τὰ ὄπλα, ἐσυγχώρησε πρῶτος, δυνάμει τοῦ ἱερατικοῦ αὐτοῦ χαρακτήρος, νὰ κρεωφαγήσωσιν οἱ στρατιῶται κατὰ τὰς νηστείας ἐν ὧσφ διαρκεὶ ὁ πόλεμος. Τὸ δὲ παράδειγμα τοῦτο, ἐγκριθὲν ἀκολουθῶμας παρὰ πάντων τοῦ κλήρου, ἐπέφερε σωτήρια ἀποτελέσματα εἰς τόπον, ὅστις ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἔμεινεν ὀλοτελῶς σχεδὸν ἀγεώργητος.

Ἐνεκα τῶν κατὰ τὴν πολιορκίαν ταύτην ἐπιμόνων προσπαθειῶν του, ὁ Γερμανὸς δὲν ἠδυνήθη νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν πρώτην ἐν Καλτετσαῖς συστηθείσαν Πελοποννησιακὴν Γερούσιαν, ἂν καὶ πρῶτος ἔδωκε γνώμην περὶ συστάσεως ἀρχῆς τινος ὀποιασδήποτε, διὰ νὰ μὴν θεωρήται ἡ ἐπανάστασις ἡμῶν ὡς κίνημα ληστρικόν. Ἄλλ' ὅταν ἔμαθε τὰς δυστυχῶς μεταξὺ τῆς γερούσιας ταύτης καὶ τοῦ Ἄ. Ὑψηλάντου ἀναφυσείσας δεινὰς διενέξεις, τοσοῦτο σπουδαῖον ἔργον ἐθεώρησε τὴν διάλυσιν αὐτῶν, ὥστε αὐθώρητος ἔδραμε διὰ νὰ παρεμβῆ εἰς τὸ μέσον καὶ νὰ καταστήσῃ τὴν εἰρήνην μεταξὺ τῶν δύο διαφερομένων μερῶν.

Ἡ μεσολάβησις αὐτοῦ ἐπέφερε τὸ ἐπιθυμητὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἐνώσεως, καὶ διωρίσθη καὶ αὐτὸς μέλος τῆς Γερούσιας ταύτης, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἦτο προσωρινόν· διότι ἅμα ὁ Γερμανὸς καὶ οἱ λοιποὶ πρόκριτοι Πατρῶν καὶ Καλαβρύτων ἀνεχώρησαν μεταβαίνοντες κατὰ κοινὴν συνεννόησιν εἰς Καλάβρυτα, ὅπου εἶχε προσδιορισθῆ ἡ καθέδρα τῆς Γερούσιας ταύτης, οἱ λοιποὶ γερούσιασταὶ διαφωήσαντες πάλιν μετὰ τοῦ Ὑψηλάντου ἐπὶ τινων κεφαλαίων τοῦ διοικητικοῦ διοργανισμοῦ καὶ τῆς ἀρχιστρατηγίας τοῦ Ὑψηλάντου, ἦλθον εἰς τοιαύτην ῥῆξιν, ὥστε ὁ Ὑψηλάντης ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὰ Βέρβαινα πρὸς τὰς Καλάμας.

Καὶ οἱ πρόκριτοι καὶ ὁ Ὑψηλάντης τοσοῦτον ἐτίμων τὸν ἱεράρχην, ὥστε ἀμφότερα τὰ μέρη ἔγραψαν πρὸς αὐτὸν ἀπολογούμενα, καὶ προσκαλοῦντα αὐτὸν νὰ ἐπανεέλθῃ τὸ ταχύτερον ὁμοῦ μετὰ τοὺς λοιποὺς προκρίτους διὰ νὰ ἐπιφέρωσι ἰατρὰν εἰς τὰ πράγματα. Ἔσπευσε δὲ

καὶ πάλιν νὰ μεσολαβήσῃ, ἔχων μάλιστα καὶ τὴν πληρεξουσιότητα ὅλων τῶν λοιπῶν προκρίτων, οἵτινες δὲν ἐπέστρεψαν, ὡς ἐπροσκαλοῦντο, ἀλλ' ἀνέθεσαν τὰ πάντα εἰς αὐτὸν, ἔχοντες πλήρη πεποίθησιν εἰς τὸν χαρακτήρα του. Δυστυχῶς ὅμως ὅλαι αἱ προσπάθειαι τοῦ Γερμανοῦ ἀπέβησαν μάταιαι διότι ὁ Ὑψηλάντης συνδέθεισ μετὰ τῶν στρατιωτικῶν, καὶ παρασυρόμενος παρ' αὐτῶν, δὲν ὑπέγραψε τὸν ὀργανισμὸν τῆς τοπικῆς διοικήσεως, μ' ὅλον ὅτι τοσοῦτον ζωηρῶς καὶ ἐνθέρμως ἐνέκειτο παρακαλῶν καὶ ἱκετεύων διὰ τὴν ὑπογραφήν ὁ σεβασμῖος ἱεράρχης Παλαιῶν Πατρῶν. Προβλέπων τὰ κακὰ τῆς διαφωρίας, καὶ ἐλπίζων ὅτι μόνη ἴσως θεραπεία τοῦ κακοῦ ἤμπορεῖ νὰ προέλθῃ ἀπὸ τὴν συγκρότησιν κεντρικῆς Διοικήσεως, διέδωκε τὴν γνώμην ταύτην δι' ἐπιστολῶν του πανταχοῦ καὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ εἰς τὴν σπερεάαν.

Ἀποβλέπων καθ' ὄλοκληρίαν ὁ ἱεράρχης οὗτος εἰς τὸ γενικὸν τῆς πατρίδος συμφέρον, διεφύλαξε πάντοτε χαρακτῆρα συμβιβαστικὸν, μὴ συμμετέχων ἀποκλειστικῶς εἰς μίαν τῶν δύο στάσεων, ἀλλ' οἰκονομῶν ἀμφοτέρας, καὶ προστιθέμενος εἰς ἐκείνην τῆς ὁποίας τὰς βουλὰς, ἢ τὰς ἀποφάσεις ἐβλεπε συμφωνοτέρας μὲ τὸ γενικὸν τῆς πατρίδος συμφέρον. Διὰ τοῦτο κατὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ποσοῦ τῶν πρὸς ἐξαγορὰν τῶν γυναικῶν τοῦ Χουρσίτου χρημάτων ἦτο σύμφωνος μετὰ τοῦ Ὑψηλάντου, ἄλλοτε συνέπραξε μετὰ τῆς Βουλῆς κατὰ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, πάντοτε δὲ ὑπὲρ τοῦ γενικοῦ τῆς πατρίδος συμφέροντος. Ὅταν δὲ οἱ μὲν ἐχθροὶ εἰσέβαλον εἰς τὴν Πελοπόννησον, ὁ δὲ Κωλοκοτρῶνης εἶχε κηρυχθῆ ἑναντίος τῆς Κυβερνήσεως, ὁ Γερμανὸς βλέπων τὸν μέγιστον κίνδυνον τῆς πατρίδος, καὶ θεωρῶν μόνην σωτηρίαν τὴν κατάπαυσιν τῶν διενέξεων, ἔδραμεν εἰς τὸν Κωλοκοτρῶνην, εὐρισκόμενον εἰς Τρίπολιν, τὸν ἱκετεύει, τὸν ἐξορκίζει, καὶ τέλος τὸν πείθει νὰ παύσῃ πᾶσαν ἐκδικήσεως ἐνέργειαν κατὰ τῆς Διοικήσεως, καὶ νὰ δράμῃ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἀπειλοῦντος ὅλου τοῦ ἔθνους τὴν ἐξόντωσιν.

Ὅτε δὲ ὁ κίνδυνος τῆς πατρίδος παρέστησεν ἀναγκαίαν τὴν εἰς Εὐρωπαϊκὰς Δυνάμεις ἀποστολὴν ἱκετῶν ἐκ μέρους τῆς πατρίδος, ὁ Γερμανὸς παρεδέχθη προθύμως ὁμοῦ μὲ τὸν Γ. Μαυρομιχάλην τὴν πρὸς τὸν Πάπαν ἀποστολὴν, διὰ τὴν ὁποίαν ἐθεωρήθη ὡς τὸ καταλληλότερον πρόσωπον. Ἄν καὶ ἐκ τῆς ἀποστολῆς ταύτης δὲν προῆλθε τὸ ἄμεσον ἀποτέλεσμα, δι' ἃ αὕτη ἐπροκαλέσθη, ἐλαβεν ὅμως χώραν ἄλλη τις πλαγία μὲν, ἀλλὰ πολὺ

ἔτι μεγαλύτερα ὠφέλεια, τὸ νὰ διεγερθῇ ὑπὲρ ἡμῶν ἡ συμπάθεια ὅλων σχεδὸν τῶν Εὐρωπαϊκῶν λαῶν.

Μετὰ καιρὸν δὲ, ὅτε ἐμφύλιος πόλεμος ἦτον ἐγγὺς νὰ ἐκραγῇ εἰς Καρύταιναν μεταξύ Κωλοκοτρῶνου καὶ Δελιγιανναίων, καὶ νὰ κατασταθῇ οὗτος γενικὸς καθ' ὅλην τὴν Πελοπόννησον, διότι ὅλοι σχεδὸν ἦσαν διηρημένοι εἰς δύο κόμματα, ὁ Γερμανὸς ἐθεωρήθη ὡς τὸ καταλληλότερον πρόσωπον διὰ τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ. Διορισθεὶς δὲ ὁμοῦ μὲ τὸν Π. Μαυρομιχάλην παρὰ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἔδραμε μὲ τὴν δυνατὴν προθυμίαν, καὶ εἰργάσθη μὲ πολλὴν φρόνησιν καὶ πατριωτισμόν. Ἄλλ' ἂν δὲν ἤδυνήθη νὰ κατορθώσῃ τὴν ριζικὴν Θεραπείαν τοῦ κακοῦ, διότι τοῦτο ἦτον ἀδύνατον, τοῦ μὲν Κωλοκοτρῶνου ἐπιμένοντος νὰ διοικῇ αὐτὸς μόνος στρατιωτικῶς τὴν Καρύταιναν, τῶν δὲ Δελιγιανναίων μὴ παραιτουμένων, κατῴρθωσε μ' ὅλον τοῦτο νὰ παύσῃ προσωρινῶς τὴν περαιτέρω πρόοδον τοῦ κακοῦ.

Καθ' ὃν καιρὸν δὲ ὁ Κουντουριώτης ἀνέλαβε τὰς ἡγίας τῆς Κυβερνήσεως, ὁ Γερμανὸς ἐπροσπάθησε νὰ σβύσῃ εἰς τὴν ἀρχηγίαν τὴν φλόγα τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, ἀποτείνοντας παρατηρήσεις πρὸς ἀμφότερα τὰ διαφερόμενα μέρη, ἀλλὰ μὴ εἰσακουσθεὶς ἀπεσύρθη τῆς πολιτικῆς τύρβης, καὶ περιορισθεὶς οἴκοθεν εἰς ἓν κατὰ τὰ Νεζερά μοναστήριον, ἔμεινεν ἀπλῶς Θεατῆς τῶν πραγμάτων, Ἰρηνῶν ἐν τῇ ἐρημίᾳ του τὴν ἐλεεινὴν τῆς πατρίδος καταστάσιν. Ἄλλὰ καὶ ἐν τῇ ἐρημίᾳ αὐτοῦ δὲν ἤδυνήθη νὰ διαφύγῃ τὰς συνεπειὰς τοῦ ὀλεθριωτέρου τῶν κοινωνικῶν δυστυχημάτων, τοῦ ἐμφυλίου σπαραγμοῦ. Στρατιῶται τοῦ Γκούρα, κατ' εἰσήγησιν τινῶν τῶν παρ' αὐτῷ ἰσχυρῶν, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ ἐπιθυμία τῆς ἀρπαγῆς ἦτον ἰσχυρωτέρα τοῦ αἰσθήματος τῆς τιμῆς καὶ τῆς συνειδήσεως, συνέλαβον αὐτὸν κατὰ τὴν ἀπόκεντρον ταύτην μονήν, τὸν ἐγύμνωσαν ἀπ' ὅλην αὐτοῦ τὴν περιουσίαν, καὶ τὸν μετέφερον εἰς Ἡλιδὰ ἐν ὄρα χειμῶνος, ἀναγκάζοντες αὐτὸν νὰ ὀδεύῃ πεζὸς τὸ πλεῖστον ἤθελε δ' ἕως ὑποπέσει καὶ εἰς βασανιστήρια διὰ νὰ φανερώσῃ καὶ ἄλλην περιουσίαν εἰς τοὺς συλλαβόντας καὶ γυμνῶσαντας αὐτὸν στρατιώτας, ἐὰν ὁ Κ. Π. Διδωρῆκης, διασωθεὶς πρότερον διὰ συνεργείας αὐτοῦ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀπαγόντων αὐτὸν εἰς Ἰωάννινα ὀθωμανῶν στρατιωτῶν, δὲν ἤθελε μεσολαβῆσει εἰς τὸν Γκούραν, μεθ' οὗ παρευρίσκετο τότε, νὰ τὸν διασώσῃ ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τῆς στρατιωτικῆς ἀπληστίας.

Ὅτε τέλος πάντων μετὰ τοσοῦτους ἐμφυλίους σπαραγμούς συνεκροτήθη ἐν Ἐπιδαύρῳ ἡ τρίτη τῶν Ἑλλήνων συ-

νέλευσις, ὁ Γερμανὸς ἦτο πληρεξούσιος. Ἀναβληθείσης δὲ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς συνελεύσεως διὰ τὴν πτώσιν τοῦ Μεσολογγίου, καὶ τὴν δεινὴν τῶν πραγμάτων κατάστασιν, ὁ Γερμανὸς ὡς παρέχων πλείοτερα ἐχέγγυα πολιτικῆς συνέσεως, πατριωτισμοῦ, καὶ ἐμπιστοσύνης διωρίσθη Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Συνελεύσεως, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀνατεθῆ ἡ διαπραγματεύσεσις ἐξωτερικῶν τινῶν ἀντικειμένων καὶ ἡ ἐκ νέου συγκάλεσις τῆς Συνελεύσεως. Καὶ κατὰ τὴν προεδρείαν ταύτην ἡ διαγωγὴ τοῦ ὑπῆρξε σύμφωνος μὲ τὸν προλαβόντα αὐτοῦ βίον, ὁ δὲ ζῆλος τοῦ κοινοῦ καλοῦ ἦτο μόνον αὐτοῦ ἐλατήριον, καὶ ὁδηγὸς εἰς ὅλας τὰς πράξεις καὶ τὰς ἀποφάσεις του. Ἀλλὰ τὸ σκληρὸν τοῦ θανάτου δρέπανον δὲν ἄφησε νὰ φθάσῃ ὁ ἐνάρετος οὗτος ἱεράρχης εἰς τὸ νὰ ἴδῃ στεφανομένους τοὺς ἐνδόξους ἀγωνίας του μὲ τὴν σύστασιν τῆς αὐτονομίας τῆς πατρίδος, καὶ τὴν εὐτυχῆ ἀποκατάστασιν τοῦ ἔθνους. Ἀπέθανεν ἐν Ναυπλίῳ κατὰ τὸ 1827 ἔτος, ἀλλὰ ζῆ εἰς τὰς καρδίας ὅλων τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν ἀρετὴν, τὸν πατριωτισμὸν του καὶ τὸν μέγαν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς πατρίδος ζῆλόν του.

Δεῖγμα μικρὸν τῆς παιδείας, τῆς ἱστορικῆς ἀμεροληψίας καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ του ἔχομεν τὰ Ἀπομνημονεύματα αὐτοῦ, ἅτινα κατὰ τὰ 1857 ἐξεδόθησαν συνεργείᾳ τοῦ Κ. Καλλινίκου Κασόρχη, τοῦ νῦν ἀξιοπρεπῶς ἐν Φθιώτιδι ἀρχιερατεύοντος.

Τ Ε Λ Ο Σ .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

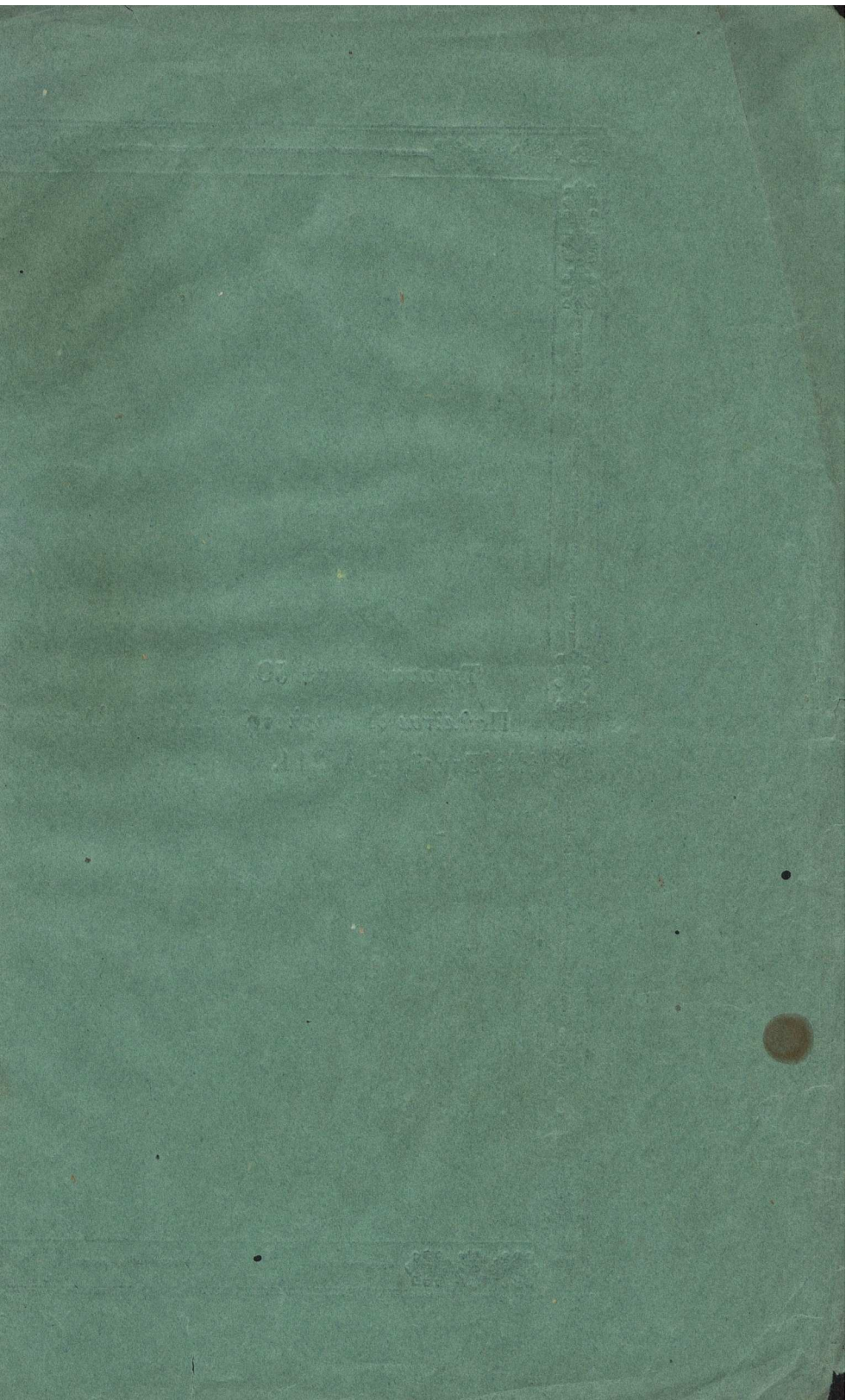
007000051143

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΑΘΗΝΑΣ.

(Ὀδὸς Κολοκοτρώνου, ἀριθ. 128.)

1854.

Τιμᾶται λεπτὰ 50.

Πωλεῖται δὲ παρὰ τοῦ Κ. Κωνσ. Ἀντωνιάδη,
ὁδὸς Ἑρμοῦ, ἀριθ. 214.